

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 12T/47/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122014567
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Natália Slivenská
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:2122014567.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava, samosudkyňou JUDr. Natáliou Slivenskou, v trestnej veci vedenej proti obžalovanému F. Z., nar. XX. XX. XXXX, pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, na hlavnom pojednávaní konanom v Trnave dňa 26. 01. 2023, takto

rozhodol:

Obžalovaný

F. S A. á r , nar. XX. XX. XXXX v C., trvale bytom C.,
adresa na doručovanie písomností: C., XX. augusta
XX/XX u U. G.,

sa uznáva za vinného, že

v období od mesiaca október 2019 až doposiaľ v Leopoldove ani inde na území Slovenskej republiky úmyselne riadne a včas neplatil výživné na svoju nezaopatrenú dcéru D. Z., nar. 16. XX. XXXX, študentku Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Trnave a od 01. 09. 2022 študentku Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, a na maloletú dcéru Z. Z., nar. XX. XX. XXXX, obe bytom u matky I. Z. v obci Leopoldov, S. XX, i keď mu vyživovacia povinnosť v minimálnom rozsahu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa vyplývala priamo zo zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov a výška vyživovacej povinnosti mu bola určená aj

- rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 28. 05. 2014, sp. zn. 9P/5/2014-19, právoplatným dňa 07. 06. 2014, a to tak, že je povinný platiť na výživu maloletej dcéry Z. Z. sumou vo výške 100 Eur mesačne, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky I. Z. a

- rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 26. 02. 2020, sp. zn. 40P/58/2019-34, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava zo dňa 02. 09. 2020, sp. zn. 24CoP/30/2020-68, právoplatným v časti určenia výživného dňa 06. 10. 2020, a to tak, že je povinný s účinnosťou od 01. 10. 2019 prispievať na výživu nezaopatrenej dcéry D. Z. sumou 150 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky I. Z.,

a hoci si bol obžalovaný F. Z. vedomý tejto vyživovacej povinnosti voči svojim dcéram D. a Z. Z.ovým, nejaval vážny záujem udržať si stále zamestnanie a zabezpečiť si pravidelný zdroj príjmov, z ktorého by mohol výživné riadne uhrádzať, o prácu opakovane prišiel vlastnou vinou, a ani v období, kedy mal príjem z pracovnej činnosti a kedy poberal nemocenské dávky na výživu svojich nezaopatrených dcér D. a Z. ničím neprispieval, pričom od októbra 2019 boli zrealizované len úhrady výživného cestou exekúcie a to: v mesiaci august 2021 v sume 81,71 Eur, v mesiaci september 2021 v sume 82,93 Eur, v mesiaci január 2022 v sume 82,93 Eur, v mesiaci február 2022 v sume 155,04 Eur, v mesiaci marec 2022 v sume 231,22 Eur, v mesiaci apríl 2022 v sume 122,30 Eur, v mesiaci máj 2022 v sume 45,60 Eur, v mesiaci jún 2022 v sume 45,60 Eur, v mesiaci júl 2022 v sume 45,60 Eur, v mesiaci august 2022 v sume 45,60 Eur, v mesiaci september 2022 v sume 45,60 Eur, v mesiaci október 2022 v sume 45,60 Eur, v mesiaci november 2022 v sume 45,60 Eur, v mesiaci december 2022 v sume 45,60 Eur a v mesiaci január 2023

v sume 45,60 Eur, čím obžalovanému za obdobie od mesiaca október 2019 do 26. 01. 2023 vznikol dlh na výživnom vo výške 8.833,47 Eur,

t e d a

najmenej dva mesiace v období dvoch rokov úmyselne neplnil zákonnú povinnosť vyživovať iného a uvedený čin spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas,

č í m s p á c h a l

prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

Za to sa

o d s u d z u j e :

Podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 16 (šestnásť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona sa obžalovanému určuje skúšobnú dobu v trvaní 30 (tridsať) mesiacov.

Podľa § 50 ods. 2 Trestného zákona sa obžalovanému ukladá povinnosť v skúšobnej dobe podľa svojich schopností nahradiť k rukám matky I. Z., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom U., Štúrova 428/52, dlžné výživné vo výške 8.833,47 Eur.

o d ô v o d n e n i e :

Dňa 30. 08. 2022 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Trnava na Okresný súd Trnava obžalobu na obvineného F. Z. pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona na skutkovom a právnom základe bližšie tam špecifikovanom, ktorú obžalobu prokurátor v rámci jej prednesenia modifikoval v rozsahu uvedenom vo výrokovej časti rozsudku.

Súd na pojednanie veci nariadil hlavné pojednávanie, ktoré dňa 26. 01. 2023 vykonal v neprítomnosti osoby, do ktorej rúk je povinný obžalovaný platiť výživné, ktorá svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnila, o odročenie pojednávania nepožiadala.

Po prednese obžaloby prokurátorom Okresnej prokuratúry Trnava v rozsahu jej modifikácie bol obžalovaný súdom poučený o tom, že môže urobiť vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného poriadku, a zároveň bol poučený o ďalšom postupe a následkoch vyhlásenia podľa § 257 ods. 4 až 8 Trestného poriadku.

Obžalovaný F. Z. urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe v zmysle jej modifikácie. Následne súd postupoval primerane podľa ustanovenia § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g) a písm. h) Trestného poriadku, pričom na všetky súdom položené otázky v zmysle tohto zákonného ustanovenia obžalovaný odpovedal „áno“. Následne prokurátor navrhol vyhlásenie obžalovaného prijať.

Súd podľa § 257 ods. 7, ods. 8 Trestného poriadku uznesením prijal vyhlásenie obžalovaného o uznaní viny zo spáchania stíhaného skutku bez narušenia jeho skutkovej totožnosti, keď ho právne posúdil zhodne tak, ako bol posúdený v podanej obžalobe, pretože boli naplnené všetky zákonné formálne znaky tohto trestného činu, keď na podklade výsledkov dokazovania vykonaného v prípravnom konaní nemal

žiadne pochybnosti o vine obžalovaného, s tým, že dokazovanie na hlavnom pojednávaní sa vykonalo len k výroku o treste a náhrade škody.

Po prijatí vyhlásenia súd vykonal na hlavnom pojednávaní dokazovanie oboznámením listín týkajúcich sa osoby obžalovaného, t. j. odpisu registra trestov a lustrácií z Generálnej prokuratúry, z databázy súdov a z centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov.

Z odpisu registra trestov je zrejmé, že obžalovaný F. Z. má celkom 1 záznam, kedy bol trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza, sp. zn. OT/112/2017 zo dňa 16. 11. 2017, uznaný za vinného zo spáchania prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 mesiacov, výkon trestu mu bol podmienene odložený a bola mu určená skúšobná doba v trvaní 2 roky, za súčasného uloženia trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní 3 roky. Obžalovaný sa v skúšobnej dobe podmienene odsúdenia osvedčil, a teda sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený.

Z lustrácie z generálnej prokuratúry vyplynulo, že voči obžalovanému nie je aktuálne vedené ďalšie trestné stíhanie, rovnako uvedená skutočnosť je zrejmá aj z lustrácie v databáze súdov.

Z lustrácie z centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov vyplýva, že obžalovaný F. Z. má celkom 2 záznamy, z toho 1 priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, ktorého sa dopustil dňa 07. 12. 2018, a 1 priestupok na úseku verejného zdravotníctva, a to zo dňa 26. 12. 2020.

Pri úvahe nad výškou trestu, jeho druhom a spôsobom výkonu súd vychádzal najmä z ustanovenia § 34 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorého účelom trestu je zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život. Súčasne má trest iných odradiť od páchania trestných činov a vyjadriť morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Rovnako súd kládol dôraz na to, aby trest postihol iba páchatela tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby tak, ako to má na mysli ustanovenie § 34 ods. 3 Trestného zákona.

Súd preto pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadol najmä na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Pri ukladaní trestu je potrebné v prvom rade vychádzať zo závažnosti spáchaného trestného činu, ktorá je určená trestnou sadzbou ustanovenou pri jednotlivých skutkových podstatách trestných činov. Jednotlivé trestné činy podľa zákonom ustanovenej trestnej sadzby a formy zavinenia rozdeľuje Trestný zákon na prečiny a zločiny, resp. obzvlášť závažné zločiny. Tomuto rozdeleniu zodpovedá možnosť súdu ukladať rôzne druhy trestov, keďže podľa § 34 ods. 2 a ods. 6 Trestného zákona páchatelovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v Trestnom zákone, pričom jednotlivé druhy trestov možno uložiť samostatne alebo aj viac trestov popri sebe, avšak za trestný čin, ktorého horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti zákona prevyšuje päť rokov, musí súd vždy uložiť aj trest odňatia slobody (§ 34 ods. 6 Trestného zákona).

Trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona je ako nedbanlivostným, tak aj úmyselným trestným činom, za ktorý Trestný zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody jeden rok až päť rokov, t. j. ide o prečin. Teda v prípade spáchania trestného činu podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona zákonodarca ustanovil možnosť ukladať trest odňatia slobody či už vo forme podmienene odloženého výkonu alebo ako nepodmienený, prípadne niektorý z alternatívnych trestov.

U obžalovaného súd vzhliadol prítomnosť jednej poľahčujúcej okolnosti, a to podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, teda že obžalovaný sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval, bez zistenia príťažujúcej okolnosti.

Skúmajúc pomer poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona dospel súd k záveru, že u obžalovaného pri prevahe poľahčujúcich okolností je potrebné upraviť zákonom stanovenú trestnú sadzbu trestu odňatia slobody, preto u obžalovaného prichádzalo do úvahy uloženie trestu odňatia slobody v rozmedzí 1 rok - 3 roky 8 mesiacov.

Súd v tejto súvislosti považuje za potrebné zdôrazniť, že ukladaný trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti (represívna zložka trestu) a vytvorí podmienky na jeho výchovu (výchovná zložka trestu). Vychádzajúc z princípov humánnosti pri ukladaní trestu z uvedeného vyplýva a súdna prax v tomto smere aj fakticky postupuje, že pri ukladaní trestov páchatelom v zásade u prvotrestaných osôb vystupuje do popredia výchovná zložka trestu pred represívnou. V prípade recidívy trestnej činnosti páchatela je však už nevyhnutné podstatne obozretnejšie pristupovať k posudzovaniu zabezpečenia výchovnej zložky trestu vo vzťahu k páchatelovi, keďže zistená recidíva logicky v zásade nasvedčuje o neúčte páchatela k záujmom chráneným Trestným zákonom a k tomu, že predchádzajúce tresty nevedli k prevýchove páchatela, teda k prijatiu skutočného predsavzatia páchatela viesť riadny život. V takomto prípade logicky musí v zásade prichádzať do úvahy uprednostnenie represívnej zložky trestu pred výchovnou zložkou trestu.

Súd skúmal okolnosti uvedené v § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a § 50 ods. 1 Trestného zákona a zistil, že v prejednávanej príhode nie je nevyhnutné uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody. Súd je presvedčený, že aj uloženie trestu s podmienečným odkladom jeho výkonu za súčasného uloženia povinnosti v skúšobnej dobe podľa svojich schopností nahradiť k rukám matky dlžné výživné je trestom, ktorý je spôsobilý výchovne pôsobiť na osobu obžalovaného, najmä s prihliadnutím na jeho osobu, doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, a na okolnosti prípadu.

Záujem na uložení nepodmienečného trestu odňatia slobody by neúmerne prevyšoval následky, ku ktorým by jeho uložením došlo. Optimálna miera represie závisí od konkrétnych okolností každého prípadu, pričom nielen príliš mierny, ale aj príliš prísny trest nepôsobí výchovne, ale demoralizuje. Nie je možné povýšiť generálnu prevenciu nad individuálnu. Zabrániť páchatelovi v ďalšom páchaní trestnej činnosti možno nielen priamo, teda tým, že mu fyzicky znemožníme dopustiť sa určitého konania, a to uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody, ale aj nepriamo, už samotnou existenciou podmienečného trestu a obavou z jeho premenenia a nariadenia jeho výkonu, pričom ide o tzv. psychické zábrany a pôsobenie (napr. trest odňatia slobody s podmienečným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu). Práve toto nepriame pôsobenie má v mnohých prípadoch výrazne hlbší a trvalejší prevýchovný charakter a účel trestu naplní skôr, než samotný nepodmienečný trest odňatia slobody (uznesenie NS SR, sp. zn. 6To/8/2013 zo dňa 25. 09. 2014).

Vzhľadom na uvedené súd výkon uloženého trestu odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov, t. j. pri dolnej hranici zákonne upravenej trestnej sadzby, podmienečne odložil a určil skúšobnú dobu v trvaní 30 mesiacov, a zároveň obžalovanému uložil povinnosť v skúšobnej dobe nahradiť výživné, čím sa zvýši istota osoby, do ktorej rúk je obžalovaný povinný platiť výživné, že obžalovaný si bude vyživovaciu povinnosť riadne a včas plniť a súčasne uhradí i dlžné výživné. V opačnom prípade rozhodne súd o premene podmienečného trestu odňatia slobody a nariadi jeho výkon.

Takto uložený trest súd považuje vzhľadom na naplnenie účelu trestu za nutný a súčasne zákonný a primeraný, nakoľko v sebe obsahuje tak požadovaný prvok represie (zabránenie v páchaní ďalšej trestnej činnosti), prvok individuálnej prevencie (výchova k riadnemu životu), ako aj prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie na ostatných členov spoločnosti) v zmysle § 34 Trestného zákona.

Súd považuje v tejto súvislosti za dôležité poznamenať, že ustanovenie § 34 ods. 2 Trestného zákona určuje zákonný mantinel výmery trestu podľa zákonných znakov konkrétneho trestného činu, avšak o konkrétnej výmere trestu v rámci jeho primeranosti, ktorá bude zodpovedať všetkým zvláštnostiam konkrétneho prípadu, rozhoduje súd.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a s poukazom na citované zákonné ustanovenia rozhodol súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 (pätnástich) dní od jeho oznámenia, ktoré je potrebné podať na Okresný súd Trnava. Podané odvolanie má odkladný účinok.

Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku.

V písomne podanom odvolaní treba uviesť, proti ktorým výrokom odvolanie smeruje, a či smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo.

Odvolanie prokurátora, odvolanie, ktoré podáva za obžalovaného jeho obhajca, ako aj odvolanie, ktoré podáva za poškodeného alebo za zúčastnenú osobu ich splnomocnenec, musí by zároveň odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozsudok napáda a aké chyby sa vytýkajú rozsudku alebo konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo.

Oprávnená osoba sa môže vzdať práva podať odvolanie. V prospech obžalovaného môžu rozsudok odvolaním napadnúť i príbuzní obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh.

Obžalovaný môže výslovne vyhlásiť, že nesúhlasí s podaním odvolania v svoj prospech jeho príbuznými v priamom rade, jeho súrodencami, osvojiteľom, osvojencom, manželom a druhom.

Odvolanie má odkladný účinok.